

25 Okumaya Başlamadan Önce Uygulanacak Stratejiler

Hedef

Öğrenciler, önlerindeki okuma ödevine nasıl hazırlanacaklarını bilirlerse, okuma ve okuduğunu anlamada başarı şansı da o oranda artar. Aşağıdaki alıştırma sayesinde öğrenciler okumaya hazırlık için yararlı stratejiler öğrenir ve uygulayabilirler.

3.–9. Sınıflar

30 dk.

Materyal:

Derste işlenen güncel metinler, kısa hikâyeler, bilgi içeren metinler, kitaplar, dergiler. 2–5 farklı yaş seviyesi ve yeterlik seviyesi için materyal hazır bulundurulmalıdır.

Süreç:

- Giriş, ön bilgilendirme: Öğretmen, öğrencilere bir metni okumaya başlamadan önce bu metni üç adımda değerlendirme ve tanıma yöntemini somut bir örnek üzerinden açıklar. Bu amaçla metinle ilgili şöyle sorular sorulur:
 - Bu metinden ne bekliyorum; hangi okuma biçimi burada anlamlı olurdu (yani metne göz gezdirmem yeterli midir; metni son ayrıntısına kadar anlamak zorunda mıyım; sadece belli bir bilgiyi mi bulmalıyım)?
 - Bu metni hangi metin türüne dâhil edebiliriz?
 - Metin hangi zorluk derecesinde görünüyor? Zorluklar nerede olabilir? Bu zorlukların üstesinden gelmek için ben ne yapabilirim?
 - Bu metni anlamak için ön bilgilere ihtiyacım var mı?
- Aşağıdaki çalışma ve bundan sonraki alışırmalar için öğrencilere yazılı olarak verilecek ya da öğrencilerin tahtadan bakarak yazacağı şu adımlar geçerlidir:
 - **Konu ve metin türünü tanımak:** metnin özelliklerini bilinçli bir biçimde algılamak (resimler, çizelgeler, başlıklar vb.).
 - **Ön bilgileri bilinçli biçimde ele almak:** konuyla ilgili anahtar kelimeleri not etmek, içerik konusunda tahminde bulunmak, sorular sormak.
 - **Bir okuma denemesi yapmak:** Bir kaç cümle dikkatle okunur ve bunun ardından da bütün metni en iyi şekilde nasıl okumak gerektiği ve bunun için ne kadar zamana ihtiyaç olacağı üzerinde düşünülür.
- Bu aşamada öğrencilere farklı (yaş ve seviyeye göre farklı hazırlanmış) metinler dağıtılır ve öğrenciler, bu üç adımı bağımsız bir şekilde gerçekleştirirler. Bu hem bireysel hem de eşli çalışma olarak yapılabilir.
- Alıştırmanın sonunda bu yöntem ile ilgili deneyimler sınıfta kısaca tartışılır.

Açıklamalar:

- Bu türden alışırmaları, elbette bir seferden fazla ve farklı metinler üzerinden yapmak gerekir.
- 25–27 sayılı alışırmalar, birbiriyle yakından ilişkilidir ve öğrencilere de bu şekilde sunulması ve çalıştırılması gerekir.
- Yukarıda tarif edilen adımlar, 26 ve 27 sayılı alışırmalardaki adımlar ile birlikte “Okuma Stratejileri” başlıklı bir çalışma kâğıdında toplanabilir.